

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет
(кафедра фізіології)
Харківський національний фармацевтичний університет
(кафедра біології, фізіології і анатомії людини)
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С.Сковороди
(кафедра анатомії та фізіології людини ім. проф. Я.Р.Сінельникова)

**ФІЗІОЛОГІЯ
МЕДИЦИНИ, ФАРМАЦІЇ ТА ПЕДАГОГІЦІ:
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ТА СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ»**

Тези доповідей
II Всеукраїнської студентської наукової конференції з фізіології
з міжнародною участю
12 травня 2015 року

Харків ~2015

Фізіологія медицині, фармації та педагогіці: «Актуальні проблеми та сучасні досягнення»: тези доповідей ІІ Всеукр. студент, наук. конф. з фізіології з міжнародною участю (12 травня 2015 р.). - Харків : ХНМУ, 2015. –62 с.

Физиология медицине, фармации и педагогике: «Актуальные проблемы и современные достижения»: тезисы докладов ІІ Всеукр. студен, науч. конф. по физиологии с международным участием (12 мая 2015 г.), – Харьков : ХНМУ, 2015. –62 с.

Physiology to Medicine, Pharmacy and Pedagogies: «Actual Problems and Modern Advancements»: brief outline reports of І Ukrainian Students Scientific Conference of Physiology with international participation (May, 12 2015). –Kharkov : KhNMU, 2015. –62 p.

Редакційна колегія: *Д.І. Маракушин*(головний редактор),

Л.М. Малоштан,

І.А. Іонов,

Н.І. Пандікідіс,

Н.В. Деркач,

Т.Є.Комісова.

Адреса редколегії: м. Харків, пр. Леніна, 4, ХНМУ, кафедра фізіології.

<i>Грицай Л., Комісова Т.Є.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ СТУДЕНТІВ З РІЗНИМИ РУХОВИМИ РЕЖИМАМИ.....	20
<i>Евтушенко В.В., Пандикидис Н.И.</i>	
ВЛИЯНИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО СТРЕССА НА ВРАЧЕЙ ХИРУРГИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ.....	22
<i>Заровна Г.О., Амосова А.В.</i>	
ЗВ'ЯЗОК ПОЛІМОРФНИХ ВАРІАНТІВ ГЕНІВ <i>F13A1</i> ТА <i>SERPINE1</i> З РІЗНИМИ ВАРІАНТАМИ ПЕРЕБІГУ ТУБЕРКУЛЬОЗНОГО ПРОЦЕСУ.....	23
<i>Зінов'єв І.Е., Григорова М.В., Сокол О.М.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ЗОРОВОЇ ПЕРЦЕПЦІЇ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ ХРОНІЧНОГО ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ТРИВОГИ.....	24
<i>Каленіченко Г.С., Малоштан Л.М.</i>	
ФАРМАКОЛОГІЧНЕ ВИВЧЕННЯ ЕКСТРАКТУ З ЛИСТЯ ЛІЩИНИ ЗВИЧАЙНОЇ.....	26
<i>Карам'ян А.А., Пандикидис Н.И.</i>	
СТРЕССОРНЫЕ ПОВРЕЖДЕНИЯ СЕРДЦА.....	27
<i>Ковалева К.А., Котков О.Р., Пандикидис Н.И.</i>	
МЕХАНИЗМЫ «СРОЧНОЙ» АДАПТИЦИИ К СТРЕССОВЫМ ВОЗДЕЙСТВИЯМ.....	29
<i>Козиренко О.Ю., Фарзуллаєв Н.Н., Сокол О.М.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ЗОРОВОГО СПРИЙНЯТТЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ З РІЗНИМИ ОСОБЛИВОСТЯМИ БІОРИТМІВ СНУ.....	32
<i>Козюра Х., Корнюшкіна Д., Должикова О.В.</i>	
ВУГРІ – КОСМЕТИЧНА ЧИ МЕДИЧНА ПРОБЛЕМА.....	33
<i>Корниєц А.В., Ващук Н.А.</i>	
ОСОБЕННОСТИ ПИЩЕВАРЕНИЯ В ЖЕЛУДКЕ У ДЕТЕЙ.....	34
<i>Кравченко І.В., Желєзнякова Т.В., Шаталова О.М.</i>	
РОЛЬ КОЄВОЇ КИСЛОТИ У БЛОКУВАННІ ПІГМЕНТАЦІЇ ШКІРИ.....	36
<i>Крецька Г.І., Ващук Н.А.</i>	
РОЛЬ АЛЬДОСТЕРОНУ У РОЗВИТКУ ПЕРВИННОЇ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПОТОНІЇ У МОЛОДІ.....	37
<i>Криворучко В., Анас Фаттал, Деркач Н.В.</i>	
ИЗУЧЕНИЕ ЖАРОПОНИЖАЮЩЕЙ АКТИВНОСТИ «ФЕНОСИНА».....	38

Евтушенко В.В., Пандикидис Н.И.

ВЛИЯНИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО СТРЕССА НА ВРАЧЕЙ ХИРУРГИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ

Харьковский национальный медицинский университет
Кафедра физиологии, г. Харьков, Украина

Любой человек в современном мире подвержен стрессам в той или иной степени. Известен факт, что именно стресс является причиной 80% заболеваний, а особенно быстро на эмоциональный стресс реагирует сердечно-сосудистая система.

При длительных и непрерывных конфликтных ситуациях у субъектов формируется состояние эмоционального перенапряжения- эмоциональный стресс. Эмоциональный стресс сначала имеет приспособительное значение, так как он помогает преодолевать конфликтную ситуацию и выйти из нее. Однако при длительных, особенно безысходных, конфликтных ситуациях или при острых аффектах эмоциональное состояние переходит в форму устойчивого и непрерывного, что и приводит к нарушению механизмов саморегуляции физиологических функций.

Ужесточены требования к профессионалам различных профилей, предъявляемых темпо-ритмическими характеристиками современного образа жизни. Особенно важными в данном отношении оказываются требования, предъявляемые к представителям т.н. "помогающих профессий" (например, врачи), т.к. от их психофизиологического состояния напрямую зависит эффективность их профессиональной деятельности. Ведь "ценой ошибки" в их работе нередко является человеческая жизнь.

Хирурги, акушеры-гинекологи и анестезиологи относятся к врачам хирургического профиля. Их профессиональная деятельность включает в себя осмотр больных, их подготовку - к операциям, проведение операций, ведение больных в послеоперационном или послеродовом периоде, обходы, работу с документацией, встречу с родственниками. Деятельность врача хирургического профиля зачастую проходит в неблагоприятных условиях.

В настоящее время на первом месте среди заболеваний врачей хирургического профиля стоят острые респираторные заболевания, на втором - заболевания сердечно-сосудистой системы (гипертоническая болезнь, ИБС). Профессиональным заболеванием хирургов является варикозное расширение вен. В 40% случаев у женщин-хирургов и гинекологов отмечаются осложнения беременности и в 2.5 раза чаще патология родов. Ведущими причинами инвалидности являются злокачественные новообразования, болезни сердечно-сосудистой системы, психические заболевания. У большинства хирургов к концу рабочего дня имеет место чувство утомления, усталости,

которое не снимается ночным сном у 20% после операционного дня и у 50% после суточного дежурства. 90% хирургов страдают нарушениями сна. Поэтому, изучение влияния эмоционального стресса и его профилактики является важной задачей в современном мире.

Заровна Г.О., Амосова А.В.

ЗВ'ЯЗОК ПОЛІМОРФНИХ ВАРІАНТІВ ГЕНІВ *F13A1* ТА *SERPINE1* З РІЗНИМИ ВАРІАНТАМИ ПЕРЕБІГУ ТУБЕРКУЛЬОЗНОГО ПРОЦЕСУ

Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна

Актуальність роботи. Доведено, що на особливості перебігу туберкульозу впливає генетичний поліморфізм хворого. Це стосується і системи гемостазу, яка пов'язана із функціонуванням імунної системи хворого і особливостей патоморфологічних змін у легенях.

Метою стало вивчення зв'язку поліморфних варіантів генів *F13A1* та *SERPINE1* з різними варіантами перебігу туберкульозного процесу.

Результати роботи. Було встановлено, що серед хворих з тривалим анамнезом лікування (хронічний туберкульоз легень) частіше зустрічається генотип *4G/5G* і не зустрічається генотип *5G/5G*. У хворих з бактеріовиділенням також виявляється найменша частота зустрічаємості генотипу *5G/5G* у порівнянні з групою хворих без бактеріовиділення ($\chi^2=7,32$; $p<0,05$; $RR = 0,15$; $95\% CI 0,03 - 0,61$). Це можна пояснити тим, що делеція однієї основи G в області промотора гена *SERPINE1* призводить до зниження фібринолітичної активності і в місцях фібринозних тяжів *M.tuberculosis* зберігається у більшій кількості. Тому генотип *5G/5G* може сприяти зниженню бактеріовиділення у хворих на туберкульоз.

В той же час аллель *4G* можна вважати протективним фактором щодо ризику розвитку деструктивних процесів в легенях, тому що серед таких зустрічається найменше ($\chi^2=3,35$; $p=0,07$; $RR = 1,33$; $95\% CI 1,01 - 1,75$).

Ще одним протективним фактором у хворих на туберкульоз є *Leu* аллель гену *F13A1*, що асоційований з високою активністю фібриностабілізуючого фактору у хворих. Враховуючи те, що з віком спостерігалось зменшення кількості хворих на туберкульоз, і відповідно достовірно збільшення поширеності *Leu* аллелі в порівнянні з II ($\chi^2 = 5,06$; $p = 0,003$; $RR = 0,56$; $CI 0,34 - 0,93$) і III ($\chi^2 = 4,02$; $p = 0,005$; $RR = 0,49$; $CI 0,25 - 0,95$) віковими групами, можна припустити, що *Leu* аллель, перешкоджає розвитку тромболітичного стану, що є захисною реакцією для хворих на туберкульоз.